

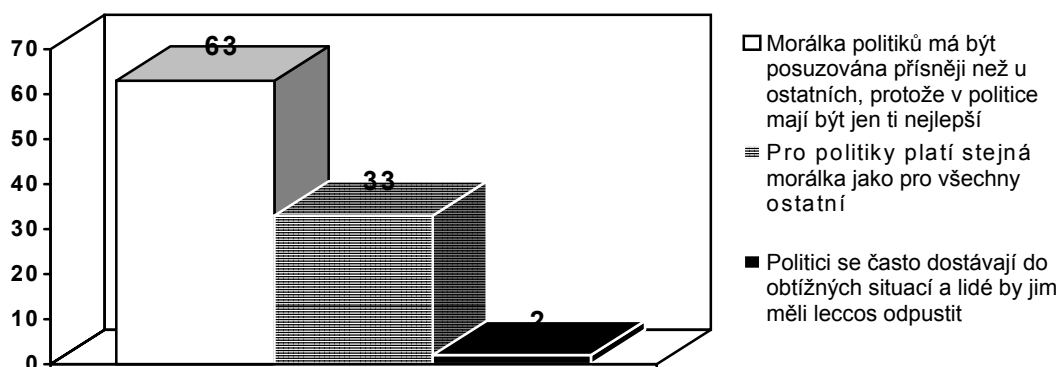
Jak posuzovat politiky?

PODLE VĚTŠINY DOTÁZANÝCH (63 %) BY NA MORÁLKU POLITIKŮ MĚLY BÝT KLADENY VĚTŠÍ NÁROKY NEŽ NA MORÁLKU OSTATNÍCH OBČANŮ. ZESÍLIL NÁZOR, ŽE POLITICI BY MĚLI BÝT POSUZOVÁNI I PODLE SVÉHO OSOBNÍHO ŽIVOTA.

Ve dnech 21.-28.1.2002 provedlo Centrum pro výzkum veřejného mínění SoÚ AV ČR v rámci výzkumu "Naše společnost 2002" pravidelné kontinuální šetření, v němž bylo dotázáno celkem 1020 osob reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 15 let (kvótní výběr). V případě různých sociodemografických skupin uvádíme jen statisticky významné hodnoty.

Respondenti odpovídali na otázku „*Přečtu Vám rozhovor tří lidí o tom, jaká by měla být morálka našich politiků. Který z těchto názorů je Vám nejbližší?*“ a měli možnost vybrat jednu z nabízených variant odpovědí. Jejich volbu zachycuje graf č. 1.

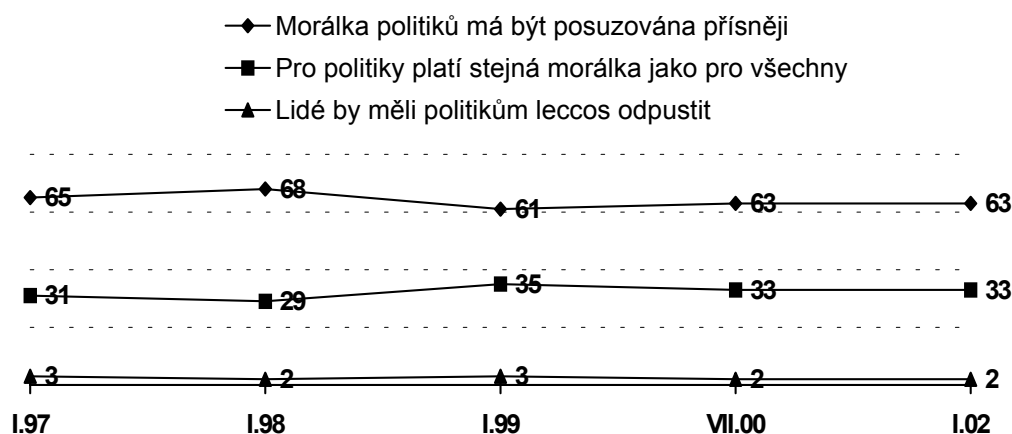
Graf č.1: Požadavky na morálku politiků

Dopočet do 100 % tvoří jiné odpovědi a odpovědi „nevím“.

Přísnější kritéria na morálku politiků požaduje 63 % dotázaných. Třetina (33 %) by byla shovívavější a hodnotila by politiky stejně jako ostatní občany. Pouze dvě procenta se přiklání k názoru, že situace politiků je mnohdy obtížná a mělo by jim být leccos odpuštěno. Větší nároky na jejich morálku mají ženy (69 % žen : 58 % mužů) a také lidé starší 30 let (67 %); z hlediska politických preferencí jsou to celkově stoupenci KSČM, KDU-ČSL a bývalé čtyřkoalice (kolem 70 %). Nečiní rozdíly mezi morálkou politiků a ostatních lidí považují za správnější muži (38 % mužů : 28 % žen), lidé s nižšími stupni vzdělání a mladá generace ve věku 15 - 29 let. Z delší časové perspektivy (viz graf 2) je zřejmá velká stabilita veřejného mínění: vždy výrazně převažuje názor o potřebě hodnotit politiky přísněji než ostatní občany. Ten poněkud více narostl jen v roce 1998 a hned poté se vrátil na původní úroveň, na níž setrvává dodnes.

Graf č.2: Požadavky na morálku politiků mezi lety 1997 a 2002

Dopočet do 100 % tvoří jiné odpovědi a odpovědi „nevím“.

Tentokrát jsme, stejně jako v roce 1997, 1999 a 2000 položili respondentům ještě doplňkovou otázku „*Domníváte se, že politici by měli být hodnoceni podle toho, jak jednájí ve své profesi, nebo i podle jejich soukromého života?*“ (viz tabulka 1). Bylo zjištěno, že třicet šest procent respondentů by hodnotilo morálku politiků pouze v jejich profesní oblasti. **Většina (58 %) je ale přesvědčena, že neodlučným atributem hodnocení výkonu politické funkce je soukromý život aktérů.** K zastáncům posuzování morálky politiků čistě podle toho, jak ji uplatňují ve výkonu funkce, patří vysokoškolsky vzdělaní občané, z hlediska politických preferencí stoupenec ODS. Zohlednit rovněž soukromý život považují za důležité spíše starší věkové skupiny lidí od 45 let výše a stoupenec KDU-ČSL.

Zatímco názor na morálku politiků zůstává velmi stabilní, důraz na zohlednění soukromého života politiků od července 2000 výrazně vzrostl, a to o 14 procentních bodů. To může být vyvoláno jak situací, že mezi politickým angažmá a soukromými aktivitami politiků přestává veřejnost příliš rozlišovat, tak i okolnostmi jinými, jako je větší medializace osobního života politiků soustřeďující se spíše na negativně působící momenty. To naznačuje i třídění s jinými daty tohoto výzkumu: Ukázalo se, že respondentům, vyjadřujícím politikům nedůvěru, je bližší hodnocení o správnosti akcentu na jejich osobní život. Potvrzuje se tak, že občané ve svých názorech na profesní kompetenci politika promítají i své poznatky o jeho soukromí.

Tabulka č. 1 Hodnocení morálky politiků (v %)

	01/97	01/99	07/00	01/02
Podle toho, jak jednájí ve své profesi	46	51	49	36
I podle jejich soukromého života	46	41	44	58
Jiná odpověď	6	6	4	4
Neví	2	2	3	2

Informace z výzkumu: 02-01 (otázky č.PD7., PD 8)

Zpracovala: Miluše Rezková

Vydáno dne: 26. 2. 2002

Kód výzkumné zprávy:PI20226